

Vahvistetaan omavaraisuutta hyödyntämällä kiertotaloutta

Geopoliittiset jännitteet ja ruokaketjun häiriöt ovat korostaneet omavaraisen ja kestäväan ruoantuotannon merkitystä Suomessa. Tulevalla vaalikaudella suomalainen ruoka-ala tarvitsee pitkän aikavälin ratkaisuja, jotka vahvistavat huoltovarmuutta, parantavat resurssitehokkuutta ja tukevat yritysten kilpailukykyä.

Kiertotalous tarjoaa konkreettisia ratkaisuja kilpailukyvyyn ja omavaraisuuden parantamiseen rinnakkain. Ruoka-alan arvoketjussa syntyy väistämättä sivuvirtoja eli materiaaleja, jotka eivät päädy varsinaiseen tuotteeseen. Näiden nykyistä tehokkaampaan hyödyntämiseen liittyy valtavasti potentiaalia. Sivuvirtoja voidaan hyödyntää bioenergiana, kierrätyslannoitteina ja muiden tuotteiden raaka-aineena.

Elintarviketeollisuuden näkökulmasta **biokaasun tuotannon** edistäminen on omavaraisuuden kannalta erityisen tärkeää, sillä se mahdollistaa ilmastopäästöjen vähentämisen, lisää energia- ja lannoiteomavaraisuutta, vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista sekä tarjoaa alkutuotannolle uusia tulonlähdemahdollisuuksia. Lisäksi lantabiokaasu vähentää maatalouden aiheuttamia ravinnevalumia.

Elintarviketeollisuuden sivuvirtoja voidaan myös hyödyntää biokaasun tuotannossa, mikä mahdollistaa energiatuotannon ohella elintarvikijätteen sisältämien arvokkaiden ravinteiden kierrättämisen.

Pakkaus on välttämätön osa elintarvikkeita ja siten myös pakkausratkaisulla on suora yhteys kotimaisen elintarviketuotannon omavaraisuuteen ja huoltovarmuuteen. Lisäksi pakkaus on merkittävä kustannuskysymys, sillä elintarviketeollisuuden yritykset vastaavat yksistään yli 40 %:sta pakkausten lakisäateisistä tuottajavastuun keräys- ja kierrätyskustannuksista. Pakkausten kierrätettävyyden edistäminen ja ympäristövaikutusten vähentäminen on tämän takia alan intressien mukaista. Viime vuosina arvaamaton pakkauksiin kohdistuva sääntely ja toimintaympäristön muutokset ovat kasvattaneet alan kustannuksia merkittävästi.

Elintarviketeollisuus haluaa toimia suunnannäyttäjänä ja esittää yritysllähtöisiä ratkaisuja, joilla vahvistetaan omavaraisuutta sekä kestäväan ruoan tuotantoa.

Ruoka-alan omavaraisuus ja kilpailukyky vahvistuvat, kun

- Edistetään sivuvirtojen hyödyntämistä ensisijaisesti elintarvikkeina ja rehuina. Varmistetaan, että lainsäädäntö tukee ruokaturvallisuuden puitteissa innovointia uusielintarvikkeissa, proteiinien talteenotossa ja rehuketjujen uudistamisessa.
- Varmistetaan, että luonnonvarojen käytön vähentämistä koskevat tavoitteet eivät vaaranna suomalaisen elintarviketeollisuuden kasvua, innovointia tai investointeja.
- Tuetaan alueellisten kiertotalousekosysteemien syntymistä, jotta alkutuotannossa ja elintarviketeollisuudessa syntyvien biopohjaisten sivuvirtojen ympärille muodostuu lisäarvoa tuovaa liiketoimintaa.
- Asetetaan biokaasun käytön ja tuotannon edistämiseksi pitkän aikavälin tavoite (4 TWh) sekä käynnistetään biokaasun tuotantoa edistävä ohjelma tukemaan tavoitteen saavuttamista.

- Turvataan biokaasun kysyntä ennakoitavalla ja pitkäjänteisellä politiikalla. Jakeluvelvoitelainsäädännöllä on tässä keskeinen rooli ja sen tulee tarjota pitkäjänteinen näkyminen biokaasuun liittyville investoinneille.
- Jatketaan vaihtoehtoisten polttoaineiden ja biokaasun jakeluinfrastruktuurin kehittämisen tukemista. Huomioidaan biokaasu yhdenvertaisesti ja teknologianeutraalista esimerkiksi jakeluinfrastruktuurin kehittämisessä.
- Edistetään kierrätyslannoitteiden käyttöä vahvistamalla kierrätyslannoitteisiin liittyvän tutkimuksen ja pilotoinnin rahoitusta, jotta sivuvirtojen ravinteet voidaan turvallisesti ja kustannustehokkaasti palauttaa maatalouteen.
- Varmistetaan, että kiertotalouslain jatkovalmistelu keskittyy kustannustehokkaimpiin ratkaisuihin EU:n sitovien kierrätystavoitteiden saavuttamiseksi. Mahdolliset omavaramaksujen muutokset tai kansalliset veromallit tulee arvioida niin, etteivät ne heikennä kotimaisen ruoka-alan kilpailukykyä.
- Hyödynnetään julkishallinnon ja elinkeinoelämän toimialojen välisiä vapaaehtoisia sopimuksia ja itsesääntelytoimia vaihtoehtona kansalliselle lainsäädännölle EU:n kunnianhimoisten kestävyystavoitteiden saavuttamiseen.
- Pakkauksia ja jätteitä koskevan sääntelyn osalta tuetaan pakkausten uudelleenkäyttöä ja kierrätystä ilman, että elintarviketurvallisuus tai tuottajavastuunmaksuista vastaavien yritysten kilpailukyky heikentyy.
- Varmistetaan kannustimet haastavien materiaalien, kuten muovin, korkealaatuista kierrätystä edistäviin investointeihin.
- Vältetään uusien kustannusten luomista kotimaiselle ruoka-alalle kansallisella lisäsääntelyllä tilanteessa, joissa EU-sääntely on jo tuomassa merkittäviä muutoksia esimerkiksi EU:n pakkauksia- ja pakkausjätettä koskevan sääntelyn ja jätedirektiivin elintarvikejätettä koskevien vähentämistavoitteiden myötä.

Lisätietoja:

Johtaja Satumaija Levón, puh. 040 752 8537, satumaija.levon@etl.fi

Elintarviketeollisuusliitto ry

www.etl.fi

